

ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

УДК 336.71

DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/187-27>**Іршак О.С.**

кандидат економічних наук, доцент,
Львівський національний університет імені Івана Франка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1536-8161>

Юрченко О.Б.

кандидат економічних наук, доцент,
Львівський національний університет імені Івана Франка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0126-342X>

Іршак І.К.

аспірант,
Львівський університет бізнесу та права

Irshak Olesya, Yurchenko Oleksandra

Lviv National Ivan Franko University

Irshak Ihor

Lviv University of Business and Law

**ОПОДАТКУВАННЯ БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Статтю присвячено дослідженню оподаткуванню банківського бізнесу в умовах воєнного стану в Україні. У статті визначено особливості банківського бізнесу в особливих умовах, а також здійснено аналіз податку на прибуток банківських установ. Досліджено податок на прибуток банків протягом останніх п'яти років, більше уваги приділено періоду 2022–2023 рр. Розглянуто різні методи пільгового оподаткування банків, зокрема зниження ставок оподаткування на час діяльності банку в умовах воєнного стану, надання банківським установам податкового кредиту тощо. Визначено передумови, недоліки та переваги оподаткування вітчизняних банків. Обґрунтовано проблеми розвитку банківського бізнесу в Україні та ключові аспекти у сфері оподаткування. Наведено можливі перспективи розвитку банківського бізнесу в особливих умовах.

Ключові слова: банк, банківський бізнес, прибуток банків, податок на прибуток, доходи банків, витрати банків.

**TAXATION OF BANKING BUSINESS IN UKRAINE
UNDER THE CONDITIONS OF MARTIAL LAW**

The article is devoted to the study of taxation of banking business under the conditions of martial law in Ukraine. The article defines the peculiarities of banking business in special conditions, and also analyzes the income tax of banking institutions. The tax on the profits of banks during the last five years was studied, more attention was paid to the period of 2022–2023. Various methods of preferential taxation of banks were considered, in particular, the reduction of tax rates during the period of the bank's activity in the conditions of martial law, the provision of tax credit to banking institutions, etc. Prerequisites, disadvantages and advantages of taxation of domestic banks are defined. The problems of banking business development in Ukraine and key aspects in the field of taxation are substantiated. Possible prospects for the development of banking business in special conditions are presented. The purpose of the article is to study the profitability of domestic banking institutions and the taxation of their activities in the conditions of martial law, to analyze the peculiarities of the income tax, as well as to determine the shortcomings and possible prospects for the development of the banking business in special conditions. To achieve the chosen goal of the research, the following tasks were formed: to analyze the profitability of banks in Ukraine; determine the prerequisites, disadvantages and advantages of taxation of domestic banks; identify the main problems of the development of banks in the field of taxation and propose ways to solve them. Russia's full-scale invasion of Ukraine led to an urgent need to determine decisive actions in order to avoid economic collapse and stabilize the banking system. After all, in the first days of a full-scale war, the activity of banks was under threat. Banking institutions not only resisted threats, but also increased profitability. In the conditions of the martial law integration process, the taxation of banks is a very acute problem. Of course, taxation of banking institutions requires improvement and development of new approaches to bank management, creation and successful implementation of banking business strategy.

Keywords: bank, banking business, profit of banks, income tax, income of banks, expenses of banks.

JEL classification: E59, G21, H25

Постановка проблеми. Повномасштабне вторгнення росії в Україну зумовило нагальну потребу у визначенні рішучих дій для того, щоб уникнути економічного колапсу та стабілізувати банківську систему. Адаже у перші дні повномасштабної війни діяльність банків була під загрозою. Банківські установи не лише встояли перед загрозами, але й збільшили прибутковість завдяки якісній політиці Національного банку. В умовах процесу інтеграції воєнного стану оподаткування банків є дуже гострою проблемою. Звичайно, що оподаткування банківських установ потребує вдосконалення й розробки нових підходів управління банками, створення та успішної реалізації стратегії банківського бізнесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематичні аспекти оподаткування банківського бізнесу вивчали такі науковці як Варналії З.С. [1], Клюско Л.А. [4], Пашкурова Н.П. [10], Підсонна Я.Г. [4], Реверчук Н.Й. [13], Стояненко І.В. [14], Шевченко Л.Я. [15] та інші. Високо оцінюючи внесок вітчизняних науковців, необхідно зауважити, що більшість приділяють увагу аспектам організації податкового прогнозування та податкового планування, управління податковими надходженнями, але при цьому не приділяли достатньої уваги проблемам дослідження оподаткування окремих видів банківських операцій та безпосередньо їх впливу на банківський бізнес загалом. Невирішеними та мало вивченими залишаються методи пільгового оподаткування банківських установ. Також, недосконалість нормативно-правової бази може призводити до ненавмисного ухилення від оподаткування деяких банківських операцій.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження прибутковості вітчизняних банківських установ та оподаткування їх діяльності в умовах воєнного стану, проаналізувати особливості податку на прибуток, а також визначити недоліки й можливі перспективи розвитку банківського бізнесу в особливих умовах. Для досягнення обраної мети дослідження сформовано такі завдання: проаналізувати прибутковість банків в Україні; визначити передумови, недоліки та переваги оподаткування вітчизняних банків; визначити основні проблеми розвитку банків у сфері оподаткування та запропонувати шляхи їх вирішення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сьогодні вітчизняні банки, незважаючи на війну, ефективно продовжують працювати, оскільки навіть на тих територіях, де є активні бойові дії, працюють і банки, і забезпечені готівковими коштами їхні банкомати, а також безготівкові платежі проводяться без жодних обмежень. Це все є величезною працею і цьому можемо завдячувати Національному банку України, який ефективно працює та здійснює регулювання та управління.

На нашу думку, є декілька позитивних рішень, що дозволили вплинути на стабілізацію банківської системи, а саме:

- залучення коштів громадян через продаж військових облігацій, що дозволило фінансувати потреби ЗСУ;
- підвищення облікової ставки;
- заборона на нарахування пені за несвоєчасну сплату банківських кредитів;
- обмеження зняття готівкових коштів до 100 тис грн на добу для всіх, окрім підприємств, які

виконували мобілізаційні плани, а також мешканців, яким загрожувала окупація;

- інтенсифікація зусиль по залученню грошової допомоги від міжнародних фінансових організацій;

- мораторій на транскордонні перекази, окрім тих, що здійснюються від імені держави.

Вітчизняна фінансова система України змогла себе адаптувати до умов воєнного стану та виявилася досить стійкою. Завдяки фахівцям НБУ та Міністерства фінансів України, які продемонстрували високий професійний рівень. Професіоналізм фахівців НБУ та Міністерства фінансів України, їх конкретні рішення та дії дозволили утворити міцний економічний фронт. Звичайно, що існують проблеми в економіці, але все ж таки фінансова система змогла встояти перед загрозами та викликами, завдяки чому не відбулося суттєвого падіння національної економіки, що є вкрай важливим в умовах війни.

Упродовж повномасштабної війни Росії проти України обсяг сплачених урядом коштів за погашеннями внутрішніх боргових інструментів на 54 093,9 млн грн перевищує обсяг залучених коштів до державного бюджету на аукціонах із продажу ОВДП. Зокрема, з 24 лютого до 2 жовтня 2022 року уряд спрямував на погашення внутрішніх державних облігацій 149 216,0 млн грн, 1 539,4 млн дол. США та 168,0 млн євро. Натомість залучив від розміщення внутрішніх боргових інструментів на аукціонах – 100 161,4 млн грн, 974,3 млн дол. США та 468,4 млн. євро [6, с. 3].

Особливістю придбання військових облігацій є те, що дохід не оподатковується, на відміну від депозитних вкладів банківських та фінансових установ. Фактично особа не сплачує податок на прибуток та військовий збір.

Упродовж дії воєнного стану Міністерство фінансів підвищувало дохідності за низкою гривневих паперів (максимальна дохідність становила 16% річних), а також за всіма доларовими ОВДП (максимальна дохідність – 4,5% річних). Водночас ставки за гривневими військовими облігаціями на 3 місяці, а також за ОВДП, номінованими в євро, не змінювалися з початку випуску відповідних паперів та становлять 9,5% річних та 2,5% річних відповідно. Найбільший портфель відповідних цінних паперів утримують банки – первинні дилери. У власності нерезидентів перебуває військових облігацій на понад 1 251,3 млн грн та 2 млн дол. США [6, с. 3].

Якщо ж розглядати бюджетно-податкову сферу, то у стані війни вона зазнала значних втрат. Бюджет недопрахував надходження значної частини коштів через окупацію окремих територій та припинення діяльності значної кількості підприємств. Завдяки великому бізнесу вдалося уникнути економічного колапсу та стабілізувати ситуацію. Великий бізнес авансом перераховував податкові платежі, що і посприяло стабілізації. Щоб підтримати бізнес, який є головним платником податків була запущена масова програма релокації (переміщення) підприємств у більш безпечні місця. Саме це і посприяло продовженню діяльності окремих підприємств, і це дозволило створити робочі місця і продовжити вчасно сплачувати податкові платежі.

Завдяки цьому продовжило своє функціонування близько 500 підприємств. Також Україна впровадила ряд програм спрямовану для фінансову підтримку біз-

несу, зокрема через отримання міжнародних грантів, «дешевих» кредитів, співфінансування на умовах державно-приватного партнерства тощо. Підприємства є головним локомотивом розвитку національної економіки через створення робочих місць, сплати податкових платежів [6, с. 3].

Національний банк України 15 квітня 2022 р. ухвалив «Основні засади грошово-кредитної політики на період воєнного стану», що діятимуть до нормалізації функціонування економіки й фінансової системи. Документ передбачає, зокрема [8]:

- фінансування з боку регулятора лише критичних видатків уряду та якнайшвидшу повну відмову від цього інструменту з метою уникнення фіскального домінування та високої інфляції, зниження довіри до НБУ, ускладнення процесу євроінтеграції України та співпраці з міжнародними фінансовими донорами;
- збереження власної інституційної, фінансової та операційної незалежності регулятора для належного виконання ним власних функцій;
- подальшу підтримку стабільної роботи банківської системи;
- активну протидію агресії на фінансовому фронті;
- сприяння розв'язанню проблем українських біженців;
- сприяння залученню зовнішнього фінансування й запровадження реформ в Україні.

Однак всі розуміють, що для бюджету України сьогодні вкрай потрібні гроші. Влада шукає різні шляхи для його наповнення. Одним з варіантів було скасування пільг з оподаткування ПММ, але це не дало бажаного ефекту. Таким чином, влада вдалася до чергової ініціативи, а саме до оподаткування прибутку українських банків додатковим податком.

Згідно з текстом законопроекту № 9656 про «тимчасове» оподаткування «надприбутків» комерційних банків, норма має діяти тимчасово – з 1 січня 2024 року по 31 грудня 2026 року, тобто три роки. У законопроекті пропонується оподатковувати чистий процентний дохід банків за ставкою оподаткування 5% додатково до сплати податку на прибуток підприємств [12].

Ці кошти будуть направлятися до загального фонду бюджету та використовуватися на оборону країни.

Якщо закон підтримають у Верховній Раді, він набуде чинності з 1 січня 2024 року. І тоді банки мають сплачувати додатковий податок з чистого відсоткового доходу.

За підсумками першої половини 2023 року чистий прибуток банків склав 67,7 млрд грн – це рекордний обсяг прибутку для першої половини року за весь час незалежності. Для порівняння: у 2021 році зафіксовано поки що кращий річний результат для банківської системи за обсягом прибутку. Він склав 77,4 млрд грн [9]. Загальний прибуток українських банків за січень-травень 2023 року склав 53,59 млрд грн.

Для того, щоб краще розуміти які ж податки можуть сплачувати вітчизняні банки, проаналізуємо їхні прибутки за останні 2018–2023 роки (рис. 1). Розглянемо також прибуток банківської системи України, зокрема топ-10 банків, які в Україні заробили 95% прибутку всієї банківської системи (табл. 1).

Таблиця 1

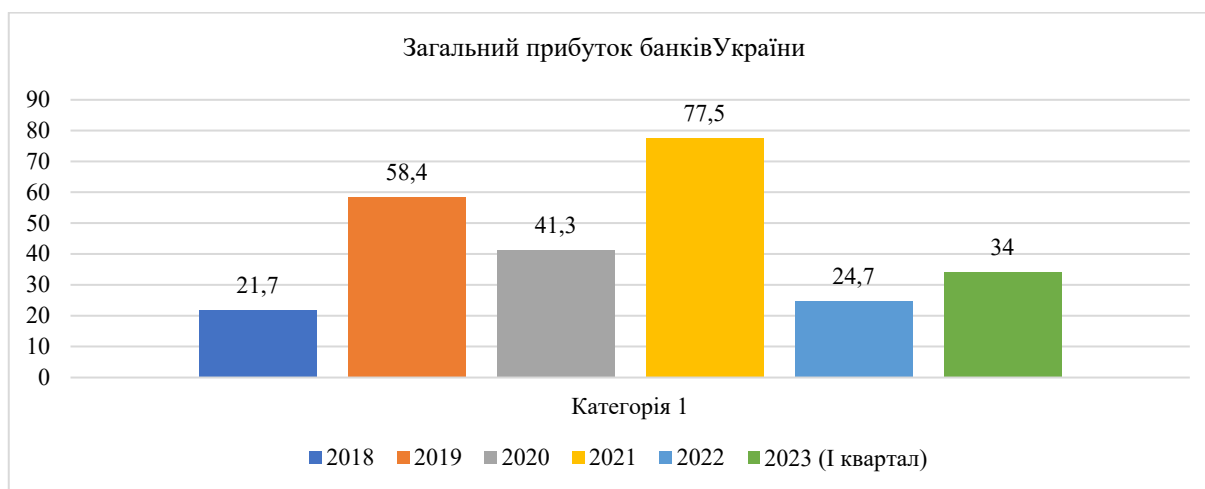
Прибуток Топ-10 банків України за період 2021–2022 рр., у млрд грн

Банки	2021	2022
АТ «Приватбанк»	35,05	30,25
АТ «УкрСиббанк»	1,48	3,53
АТ «Сітібанк»	1,76	2,82
АТ «Універсал Банк»	3,07	2,4
АТ «Райффайзен Банк»	4,86	1,55
АТ «Ощадбанк»	1,11	0,69
АТ «Айбоксбанк»	0,48	0,6
АТ «ОТП Банк»	2,75	0,6
АТ «ІНГ Банк Україна»	0,28	0,42
АБ «Південний»	0,71	0,41

Джерело: побудовано на основі [3; 9]

Загальний прибуток банків наведено на рисунку 1.

Як бачимо з поданого вище рисунку, у I кварталі 2023 р. загальний прибуток банків склав 34 млрд грн, що на 9,3 млрд грн більше, ніж за весь 2022 р. Вітчизняні банки за 2022 р. отримали 24,7 мільярда гривень прибутків, 95% з яких все ж таки припадає на основну десятку фінустанов. На початку 2022 р., коли почалася

Рис. 1. Загальний прибуток банків України за період 2018–2023 (I квартал), у млрд грн

Джерело: побудовано на основі [3; 9]

повномасштабне вторгнення росії в Україну, існував неабиякий страх та ризик колапсу банківської системи. Але, незважаючи на це, українські банки не лише встояли, але і змогли покращити деякі фінансові показники в порівнянні з минулим 2021 р. Саме цим і увійшли у першу десятку найкращих банків України.

Загальний прибуток банків в 2022 р. склав 24,7 млрд грн, що у понад 3 рази менше порівняно з 2021 р. – тоді банки в Україні заробили 77,5 млрд грн. У рік великої війни в Україні стало на 4 банки менше: Мегабанк та Січ – збанкрутували, а два банки з російським корінням – Промінвестбанк та перейменований Сбербанк було закрито. Наразі в Україні залишилось 67 банків. Приблизно дві третини банків (46 з 67) закінчили 2022 рік з позитивним балансом. Їх загальний прибуток склав 45,5 млрд за рік [3].

Більше, ніж половина від прибутку усіх вітчизняних банків припадає на Приватбанк, а це 66%, або 30,2 млрд грн. Однак, якщо порівнювати з попереднім 2021 р., то прибуток зменшився на 14%, або ж 35 млрд грн. Фактично 10 банків заробили 95% від усього прибутку банків з позитивним балансом. Спостерігаючи ситуацію, що склалася сьогодні, у період повномасштабного вторгнення росії в Україну, значно збільшилася довіра населення саме до державних банків. Частка банків з державним капіталом у загальному прибутку збільшилася з 55% до 68% за рік. Третя частина банківських установ отримали збитки у розмірі 20,8 млрд грн (21 банк).

Сьогодні Національний банк України активно пропонує підвищити ставку податку на прибуток банків з 18% до 38%, що призведе до додаткових надходжень до державного бюджету. Передбачають близько 20 млрд грн податкових надходжень. Голова НБУ, посиляючись на моніторинг фінансового стану та результати оцінки стійкості банків, вважає, що фінустанови цілком здатні проводити додаткові виплати в поточних умовах [7]. На думку регулятора, підвищення податкової ставки матиме обмежений вплив на кредитні та депозитні ставки, з урахуванням достатньої маржі банків.

Розглянемо які ж податки на прибуток сплатили банки України. Для кращого наочного вигляду, дані представлені на рисунку 2.

Детальніше наведемо перше півріччя 2023 р., щоб розуміти як вплинули події, що пов'язані з банкрут-

ством двох банків та закриттям двох з російським корінням. У рік великої війни в Україні стало на 4 банки менше: Мегабанк та Січ – збанкрутували, а два банки з російським корінням – Промінвестбанк та перейменований Сбербанк було закрито.

З рисунку 3 видно, що податок на прибуток банків за період січень-серпень 2023 р. склав 17 004 млн грн, що показує досить високі прибутки. Для порівняння у 2022 р. податок на прибуток склав 7 356 млн грн, що на 9 648 млн грн менше, ніж за перше півріччя 2023 р. Не зважаючи на воєнний стан у державі, банки зуміли встояти і сплатити податок на прибуток у неочікуваному розмірі (рис. 3 і рис. 4). На 01.08.2023 р. в Україні діють 65 банків.

На нашу думку, враховуючи світовий досвід, існують різні методи пільгового оподаткування банків та якісного управління в незвичайних умовах:

– зниження ставок оподаткування на час діяльності банку в умовах воєнного стану;

– надання банківським установам податкового кредиту (причому це мало б стосуватися різних видів податкових платежів);

– визначення неоподаткованого мінімуму доходів. Це стосується не лише фізичних осіб при визначенні та розрахунку прибуткового податку, а й банків при сплаті усяких податкових платежів (ПДВ, на доходи тощо) [13];

– надання банкам податкових пільг для підтримки їх діяльності в умовах воєнного стану;

– надання податкових пільг при проведенні банками фінансових операцій, таких як благодійні відрахування, наприклад, волонтерських чи релігійних організацій, підтримка лікарень, відрахування у фонди допомоги військовим тощо. У більшості країн світу такі фінансові операції не підлягають оподаткуванню.

– застосовувати пільги на окремі види витрат. Наприклад, це можуть бути кошти, що сплачуються у різні соціальні фонди (пенсійний, соціального страхування, безробітних та ін.).

Висновки. З вище поданого, ми дійшли наступних висновків. По-перше, якщо все ж таки приймуть законопроект № 9656 про «тимчасове» оподаткування «надприбутків» банківських установ, то слід очікувати значне зростання процентної ставки за кредитами для фізичних та юридичних осіб (як мінімум на 5%),

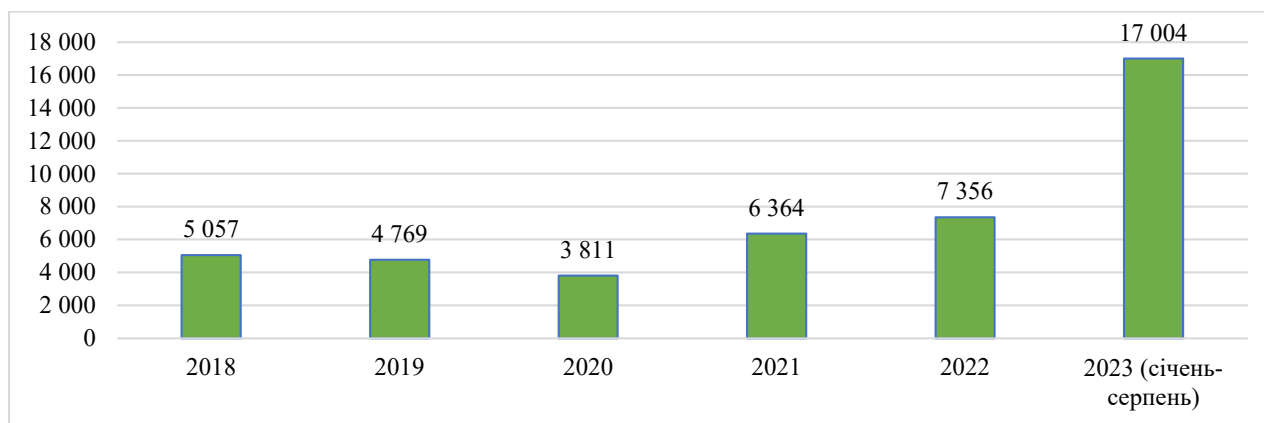

Рис. 2. Податок на прибуток банків України за період 2018–2023 рр., у млн грн

Джерело: побудовано на основі [9]

Рис. 3. Податок на прибуток банків України за період січень-серпень 2023 р., у млн грн

Джерело: побудовано на основі [9]

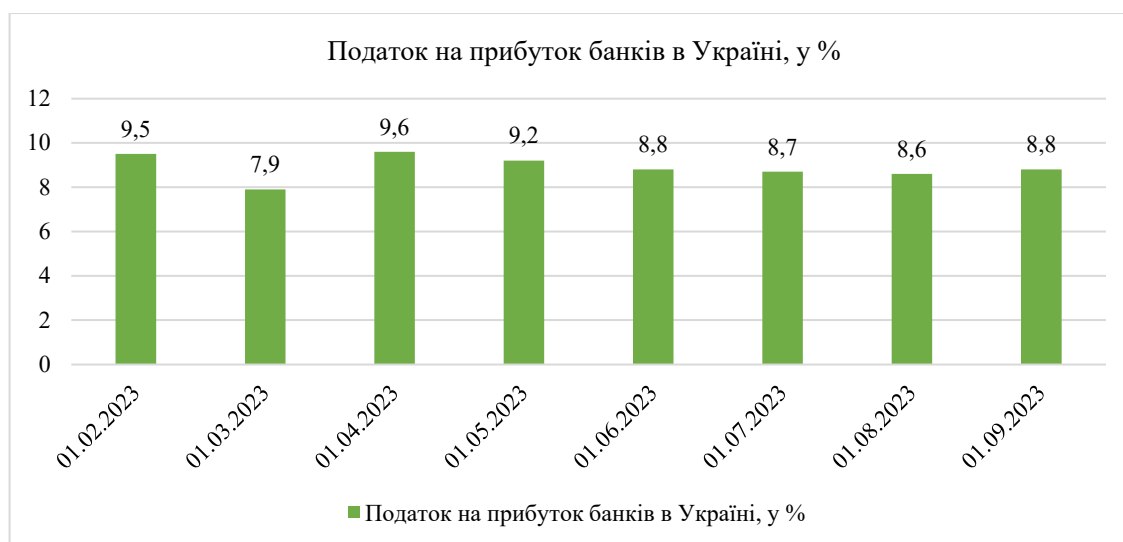

Рис. 4. Структура податку на прибуток банків України, у %

Джерело: побудовано на основі [9]

тобто саме клієнти банківських установ будуть нести цю ношу, адже банки не відмовляться від своїх доходів, а перекладуть на своїх клієнтів. По-друге, банки сьогодні переважно заробляють додаткові доходи, вкладаючи у депозитні сертифікати НБУ, а не шляхом кредитування підприємств. Базовим об'єктом оподаткування банків стають саме доходи від ОВДП, включаючи військові (на 1 липня 2023 р. відсоткові доходи

за операціями з державними цінними паперами досягли 73,5 млрд грн, або 52,1% від загальних процентних доходів банків). З цього випливає, що фактично оподатковуватиметься купівля військових ОВДП банками. По-третє, знизиться рівень життя населення за рахунок подорожчання кредитування та зростання кількості та розміру комісій. Все це потребує подальшого вивчення.

Список використаних джерел:

1. Варналій З.С. Фінансові інститути підтримки конкурентоспроможності економіки України. *Національна безпека і оборона*. 2016. № 1–2. С. 40–49.
2. Волохов В.І., Дудін С.А., Ковалів В.М. Практичні аспекти оподаткування банківської діяльності. URL: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2011_3_3/153-157.pdf
3. 95% прибутку банківської системи за 2022 рік заробили банки в "топ-10". URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2023/02/28/697527/>

4. Клюско Л.А., Підсонна Я.Г. Оподаткування банківської діяльності в Україні та основні напрями його вдосконалення. URL: <http://fkd.org.ua/article%20/viewFile/28913/25917>
5. Ліхоносова Г.С., Перепелиця Ю.Г. Податково-облікові важелі лібералізації банківського сектору: підґрунтя соціально-економічного розвитку. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1361/1315>
6. Маршук Л.М., Бурлака М.О. Фінансова система України в умовах війни. Випуск 44. 2022. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1800>
7. НБУ очікує від 20 млрд грн до бюджету від підвищення податку на прибуток банків до 38%. URL: <https://interfax.com.ua/news/economic/935331.html>
8. Основні засади грошово-кредитної політики на період воєнного стану від 15 квітня 2022 року. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/MPG-ml_2022.pdf?v=4
9. Основні показники банківської діяльності. URL: <https://bank.gov.ua/>
10. Пашкурова Н.П. Оподаткування прибутку комерційних банків: тенденції та проблемні аспекти. Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Соціум. Наука. Культура». URL: <http://intkonf.org/pashkurova-np-opodatkovannya-pributku-komertsiiy-nih-bankiv-tendentsiyi-ta-problemni-aspekti/>
11. Полторак А.С., Ческідова І.О. Податковий менеджмент в системі гарантування фінансової стійкості банківської діяльності. URL: http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/12484/1/3_%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%B8.pdf
12. Проект Закону про внесення зміни до підрозділу 4 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування чистого процентного доходу банків. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/42623>
13. Реверчук Н.Й., Сербина О.Г. Зарубіжний досвід податкового регулювання банківської діяльності та його застосування в Україні. *Вісник НЛТУ України*. 2008. Вип. 18.5. С. 221–225.
14. Стояненко І.В., Грабовська Н.В. Особливості оподаткування бізнесу в Україні в умовах воєнного стану. 2022. С. 200–203. URL: <https://cutt.ly/nZPoFC4>
15. Шевченко Л.Я., Куліш А.В. Оподаткування банківської діяльності в Україні та основні напрями його вдосконалення. *Економіка та суспільство*. 2020. № 22. URL: <http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/120/115>

References:

1. Varnalii Z.S. (2016). Finansovi instytuty pidtrymky konkurentospromozhnosti ekonomiky Ukrainy. *Natsionalna bezpeka i oborona*. № 1–2. S. 40–49.
2. Volokhov V.I., Dudin S.A., Kovaliv V.M. (2011). Praktychni aspekty opodatkovannia bankivskoi diialnosti. URL: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2011_3_3/153-157.pdf
3. 95% prybutku bankivskoi systemy za 2022 rik zarobyly banky v "top-10" (2023). URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2023/02/28/697527/>
4. Kliusko L.A., Pidsonna Ya.H. (2012). Opodatkovannia bankivskoi diialnosti v Ukraini ta osnovni napriamy yoho vdoskonalennia. URL: <http://fkd.org.ua/article%20/viewFile/28913/25917>
5. Likhonosova H.S., Perepelytsia Yu.H. Podatkovo-oblikovi vazheli liberalizatsii bankivskoho sektoru: pidhruntia sotsialno-ekonomichnoho rozvytku. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1361/1315>
6. Marshuk L.M., Burlaka M.O. (2022). Finansova sistema Ukrainy v umovakh viiny. *Ekonomika ta suspilstvo*. № 44. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1800>
7. NBU ochikuie vid 20 mlrd hrn do biudzhetu vid pidvyshchennia podatku na prybutok bankiv do 38%. URL: <https://interfax.com.ua/news/economic/935331.html>
8. Osnovni zasady hrshovo-kredytnoi polityky na period voiennoho stanu vid 15 kvitnia 2022 roku. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/MPG-ml_2022.pdf?v=4
9. Osnovni pokaznyky bankivskoi diialnosti. URL: <https://bank.gov.ua/>
10. Pashkurova N.P. Opodatkovannia prybutku komertsiiy-nih bankiv: tendentsii ta problemni aspekty. Mizhnarodna naukovopraktychna internet-konferentsiia «Sotsium. Nauka. Kultura». URL: <http://intkonf.org/pashkurova-np-opodatkovannya-pributku-komertsiiy-nih-bankiv-tendentsiyi-ta-problemni-aspekti/>
11. Poltorak A.S., Cheskidova I.O. Podatkovi menedzhment v systemi harantuvannia finansovoi stiikosti bankivskoi diialnosti. URL: http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/12484/1/3_%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%B8.pdf
12. Proekt Zakonu pro vnesennia zminy do pidrozdlu 4 rozdlu XX "Perekhidni polozhennia" Podatkovoho kodeksu Ukrainy shchodo osoblyvosti opodatkovannia chystoho protsentnoho dokhodu bankiv. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/42623>
13. Reverchuk N.Y., Serbyna O.H. (2008). Zarubizhnyi dosvid podatkovoho rehuliuвання bankivskoi diialnosti ta yoho zastosuvannia v Ukraini. *Visnyk NLTU Ukrainy*. Vyp. 18.5. S. 221–225.
14. Stoianenko I.V., Hrabovska N.V. (2020). Osoblyvosti opodatkovannia biznesu v Ukraini v umovakh voiennoho stanu. P. 200–203. URL: <https://cutt.ly/nZPoFC4>
15. Shevchenko L.Ia., Kulish A.V. (2020). Opodatkovannia bankivskoi diialnosti v Ukraini ta osnovni napriamy yoho vdoskonalennia. *Ekonomika ta suspilstvo*. № 22. URL: <http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/120/115>